

בבאר התורה / הג"ר יעקב אשר פולדמן, מה"ס 'כתב משה' ושה"ס, ירושלים

פרשת נשא

"**וַיְהִי** הַמִּקְרֵב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קְרֵבָנוּ נְחַשֵּׂן בְּנֵי עֲמִינְדָּב"

ויזה המקירב ביום הראשון את קרבן נחשותן בעפינקב למיטה הזורה: וקרבנו קערת בקר אחת וגוי עכ' נזהר זיב-י). הנה נשתנה קרבנו של נחשותן בעמינדב משאר קרבנות הנשנאים, שלא הווצר אצלו שהיה הנשיא של שבת יהודא. גם נשתנה שבכל הנשים כתוב קרבנו ואילו אצל כתוב וקרבנו בו'יו אף שהוא היה העיקר, אלא אדרבה, שבתו היה עיקר, ראשו. עכ'יל.

-7-

במדבר רבה (נשא גז) למה בכל הנשיאים כתיב שם נשייא ונחשות אינו **בספר צורו המור** (שם יב) ואמר ויהי המקירב ביום הראשו את קרווא נסיה לפיו שהקירב תחלה שאם בא להתגאות על הנשיאים קרבנו. להורות על מעלת נחשות, שלא אמר בו ביום הראשו הקירב האחרים לומר שאני מלך עלייכם שאני הקרבת תחילה הם יאמרו לו נחשות, שהנה נראה שמעצמו הקירב. אבל אמר ויהי המקירב ביום אין אתה אלא הדירות שכולם קרואים נשיא נשייא ואתה לא נקראת הראשוון", كانوا אמר שלאי הקירב אלא בראשות, ולא רצתה להקירב עד נשיא לקיים מה שנאמר "תוועבת ה' כל גבה לב" וגו' (משלי טז ח), שנצטווה מפי השם. ולפי שלא היה רוצה ליתן הכבוד לראוון הבכור, ואומרו "כירים ה' וshall נירה וגבוה ממרחיק יידע" (תהלים קלח), ע"ב. لكن אחז"ל שבכולן נאמר נשיא יששכר (לקמן יח), נשיא ראוון שם לט, ב**ספר אפריוון** (שם יב) ויהי המקירב וגו' למיטה יהודה. בכל השבטים חוץ משפט יהודה שלא אמר בו נשיא, לפי שהנה משפיל עצמו. וכן כתיב נשיא חוץ מיהודה ע"ז מה שדרשו במדרש גז. ולפע"ד ייל כי הנה כדי שלא יתגאה, ואם יחוור לאחריו ימצא כתוב נחשות בלי נשיא], איתא במדרש ע"ז סוטה לו א) דנחשות בן עמינדב קפץ תחלה לים ע"ל.

-ה-

דגבוי דידי' מילתא זוטרטא היא להיות נשיא לשבט אחד, והוא **ובאוור החיים** שם יב למיטה יהודה, ולא אמר נשיא ככל האמור בבל מעותד לגודלה מזו למלוכה על כל ישראל ולכך לא נכתב רק למיטה **המטות**, לומר כי ראוי הוא לנחשון להקריב ראשון הגם שלא היה יהודה, ועוד שארז'ל גדור מרבן שמו, עכ'יל.¹

היא

בדעת זקנים מבולי התוספות (שם יב) ויהי המקrib ביום הראשון. היה מחשב עצמו כחידת מבני השבט, ולצד שמצינו ר'יל משמע עפ"י שאינו ראוי להקריב ראשון למן פוק מה) שביקשו לדרש בשמות הנשאים כל אחד כפי שהרי ראובן ושמעון גدولים ממנו לא שהו תחלה לכל דבר כדפרי' מעשי, נראה כי צדיק זה שמו גם כן יגיד כי הוא זה אשר היה ייחידי לעיל, א"נ לפ"י שהייה נשיאו גיסו של אהרון כהן גודל, עכ"ל. שוננדב לקדש שמו ברידיה לים, והוא אומרו נחשון אותן נזין ורבינו בחוי (שם יב) ויהי המקrib ביום הראשון ונמי נחשון. שבט מותחלפת בלמ"ד באותיות דטלנית שהגם שהיה נחשול של ים גובר יהודה הוא הקודם לכל הדברים בין בגדלים בין לחונכת המזבח. גם בין ישראל שנקרו עמי נדב וירד לים כמאמרם ז"ל (סוטה לו), למלכה גם לנחלת הארץ גם בגולה לעתיד. וכך נאמר קרבנו עכ"ל. ועוד מיש"כ בזה במילב"ים (שם).

-१-

האחרים לומר: אני ראשון לאולם, לך התחיל בו "וקרבנו" כאלו דעתך על זכיה מעבILI התוספות (שם יג) וקורבנו - וא"י יתרה שלא יגיס הוא שני לאחרים. ובכל השאר נאמר "קרבנו" כאלו כל אחד ואחד שקדמו דו"א" מוסיף על עניין ראשון ולכך גמי לא הזכר בו נשיא במו היה ראשון. ומטעם זה לא הזכיר בו "נשיא" ובכל השאר שהקربו אחריו הזכיר בכל אחד "נשיא", עכ"ל.

לשם

בספר שפטים כהן (שם יב) והיה המקריב ביום הראשון נחשות וגו'. אמר כד' שלא יתגאה לומר שהוא קרבן ראשון כי וכי לא נזכר לו נשיאות לומר מר שארך על פיו שהמלכות הוא מזה שמדובר בזה עלי קרבן הנשיאים שהתנדבו (לעיל א) שיש עיגלות צב וויב' השפט וראוי הוא שינחוג שרחה בעצמו עם כל זה בערך הקב"ה אינו בקר, ושם אמר ויקריבו נשאי ישראל, כולם בשווה. וכן אמר עגללה כלום, כמו שאמר דוד "וּנְקַלּוֹתִי עַד מִזְאָת וְהִיְתִּי שָׁפֵל בְּעִינֵי" ושמואל על ב' הנשיאים, בעניין שבזה הקרבן כבר קדומו אחר. ולכן אמר בוכם, ולזה נאמר וקורבנו בואה' לומר כאילו הוא שני ולא ראשון. וקורבנו בויו התוספת, כאילו לא היה הוא ראשון, עכ"ל.

—

ששה צדיקים ונברכו כל אחד ואחד בש מדות, בדור כתיב "יודע נגנו" בספר תולדות יצחק (שם יב) וכי המקירב ביום הראשון את קרבנו וגבר חיל ואיש מלכחה ונברנו דבר איש תואר וה' עמו" (שמואל אל טז נחשות למיטה יהודה, וקורבו קערת כסף אחת, יש בזה [שתה] ספיקות). יה, וכתיב בדניאל וחנניה מישאל ועזריה השהה דברים "ילדים אשר הספק הראשוון, מודיעו לא אמר בנסיא יהודה שהוא הראשוון בדגל אין בהם כל מאום" וגוי (דניאל א'), וכתיב בהזקיהו שיש מדות יוקרא ראשו נושא, ויאמר כן נשיא נחשות בן עמניב למטה יהודה, שהרי שמו פלא ווועץ אל גבור אבי עד שר שלום" (ישעה ט ה), וכתיב בדניאל בכל הנשיאים אמר נשיא, נשיא יששכר נשיא לבני זבולון אליאב וכן (ה' יב) "ידי רוח תיירה ביה מפשר חלמין ואחריו חיזון ומשרי קרתרין" בכלם. **הספק השני**, ומה אמר בנשיא יהודה וקורבו בואו י' ובכל וגוי, וכתיב במלך המשיח "וונחה עליו רוח ה'" וגוי (ישעה יא ב), עד הנשיאים האחרים אמר קרבנו בלא וא"ו, והראוי בהיפך שבראשוון כאן. וכן בכלום נכתב עתדים נחרר וא"ט ובנהשוו אמר (נsha ז ז) אמר קרבנו בלא וא"ו ובניסיains האחרים אמר וקורבו, לפי שלאו עתודים" [מלא וא"ו] רמז שהוא צדיקים שעתידין לצאת ממנו, עכ"ל. **התשובה לראשונה** שלא אמר נשיא, לפי בגין אריה (שם יב) ואם תאמר, למה לי למכותב "למטה יהודה", הוי שהגדול כל עוד שהוא יותר גדול ראוי שישיפיל עצמו יותר, ולפי המכובב יויה המקירב הראשוון נחשות נשיא יהודה, כמו בשאר נשיא יהודה, כמו שאר נשיא יהודה מכך לא רצה להתגאות ולקרוא לו נשיא, [נשים] שכתוב כך, והשתא לא צריך למכותב "זיה קרבן נחשות". **בזה הותר השניה** שלזה אמר וקורבו בואו כי אלו כל האחרים ויראה לומר, שבא הכתוב לומר שזכה לגודלה הנשיה זהה להקריב הקרבו בראשונה, עכ"ל.² ראשון לא מצד עצמו, דעתך עצמו בודאי הכל שווים - כל הנשיאים,

¹ בספר העמק דבר (שם יב) נחshaw בו עמינגד בעטת יהודה. ולא כתיב נשיא כמו בכל השבטים, כמו שבימי התנאים היה הנဟוג להיות גדול מרבית שמו (עי' Tosfeta עדותין פ"ג ה"ד), כך בימי משה רבינו היה גדול מכני נשיא שמו. ואולי מושם של דיש ליתן טעם הוא דכתיב ביוס השמי הקראיב את וגוי, מושם דעתיתא בילוקט (רמזו שהשוו שונאנלאן צער לנו להם עצה על הקראיבות, ואחיהיל (ב' ב' תא) ודול המשעה מר של מותן זבד ואביבוא בני אחחות אלישבער, ולא נהג אלא שמחות מצוחה לחוד. ואם כן שי למדוד מזוה לאבל במועד דרכן על גב שאין אבילות נוהג כלל, מכל מקום מה קראיב את קרבנו, אבל כלום שארהו כתיב קרבנו שהיה עושים לדב מעצת ישchar, וכדי שלא נאמר דיזוזה דכתיב קודם עשה מעצמו, לך כתיב וקרבנו שם הוא לא עשה מעצמו אלא בעצת ישchar, עכ"ל.